

ЕТАПИ ПОБУДОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ЛАНЦЮГІВ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОРОЗВИТКУ РЕГІОНУ

©2020 ТОПАЛОВА І. А.

УДК 005.932:[332:339.14](045)
JEL: D61; L81; Q21; R11; R12; R58

Топалова І. А. Етапи побудови організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону

Метою статті є обґрунтування етапів побудови організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону. Для досягнення поставленої мети було сформульовано та вирішено такі завдання: обґрунтувати основи формування ланцюгів ресурсного забезпечення регіональних товарних ринків; запропонувати методичний підхід до визначення етапів побудови даного механізму; побудувати структурно-логічну схему організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону. У статті надано та охарактеризовано структуру організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення на регіональних ринках, в якій визначено: економічну складову (формування ринкових цін, взаємодія суб'єктів ланцюга щодо обсягу продукції) та організаційну складову (гнучка координація суб'єктів ланцюгів ресурсного забезпечення на регіональних товарних ринках) на засадах об'єктно-суб'єктного підходу. Удосконалено понятійно-категоріальний апарат регіональної економіки шляхом введення таких понять, як: «організаційно-економічний механізм формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону» та «ресурсна інфраструктура регіону». Розроблено методичний підхід до побудови вищезазначеного механізму за етапами його розробки та з урахуванням моделі «регіональні органи влади – наука – бізнес», що дозволить ланцюгам ресурсного забезпечення регіону брати участь у формуванні національного доходу країни в цілому і досягти рівня самозабезпечення та саморозвитку регіону з метою підвищення рівня життя населення.

Ключові слова: регіональна економіка, формування ланцюгів, ресурсне забезпечення, організаційно-економічний механізм, регіональні та міжрегіональні економічні зв'язки, самозабезпечення та саморозвиток регіонів, ресурсна інфраструктура регіону.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-7-118-124>

Рис.: 2. **Бібл.:** 19.

Топалова Ірина Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу ринкових механізмів і структур, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (Французький бульвар, 29, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: djesi@te.net.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7845-6612>

UDC 005.932:[332:339.14](045)
JEL: D61; L81; Q21; R11; R12; R58

Topalova I. A. Stages of Construction of the Organizational and Economic Mechanism of Formation of Chains of Resource Support of the Self-Development of Region

The purpose of the article is to substantiate the stages of construction of the organizational and economic mechanism of formation of chains of resource provision of the self-development of region. To achieve this purpose, the following tasks were formulated and solved: to substantiate the basis for the formation of resource supply chains of regional commodity markets; to offer a methodical approach to determining the stages of construction of this mechanism; to build a structural and logical scheme of organizational and economic mechanism of formation of chains of resource provision of the self-development of region. The article provides a description and structure of the organizational and economic mechanism of formation of resource supply chains in regional markets, which defines the economic component (formation of market prices, interaction of chain actors in terms of output) and organizational component (flexible coordination of entities of the resource supply chains in the regional commodity markets) on the basis of the object-subject approach. The conceptual and categorical apparatus of the regional economy has been improved by introducing such concepts as: «Organizational and economic mechanism of formation of chains of resource provision of the self-development of region» and «Resource infrastructure of the region». A methodical approach to building the above mechanism according to the stages of its development and taking into account the model «regional authorities – science – business», which will allow resource chains of the region to participate in the formation of national income and achieve self-sufficiency and self-development of a region to increase the level of life of the population.

Keywords: regional economy, formation of chains, resource provision, organizational and economic mechanism, regional and interregional economic relations, self-sufficiency and self-development of regions, resource infrastructure of region.

Fig.: 2. **Bibl.:** 19.

Topalova Iryna A. – PhD (Economics), Associate Professor, Senior Research Fellow of the Department of the Market Mechanisms and Structures, Institute of Market Problems and Economic-Ecological Research of NAS of Ukraine (29 Frantsuzkyi Blvd., Odesa, 65044, Ukraine)

E-mail: djesi@te.net.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7845-6612>

Сучасні умови ресурсного забезпечення соціально-економічних систем (регіонів) потребують нових підходів до формування матеріальних, фінансових та інформаційних потоків при управлінні ланцюгами ресурсного забезпечення саморозвитку регіонів. Стандартні методи не в повно-

му обсязі дозволяють вирішувати такі специфічні завдання, як:

- ✦ індивідуальні та малосерійні замовлення;
- ✦ індивідуальність або унікальність технологічних процесів;
- ✦ сучасні інформаційні технології;

- ✦ цифрова трансформація;
- ✦ інноваційні технології;
- ✦ генерування знань;
- ✦ електронні комунікації;
- ✦ оброблення інформації на основі бази «великих даних»;
- ✦ використання «хмарних» технологій та інтелектуальних експертних систем тощо.

Одним із інноваційних підходів, що дозволяє сформувати конкурентоспроможність суб'єктів господарювання регіону, є процесно-орієнтоване управління, відоме як метод АВМ (*Activity-based Management*). Даний вид управління дозволяє учасникам ланцюгів ресурсного забезпечення (суб'єктам господарювання) регіону підвищити цінність продукції для споживачів, а також рівень прибутковості шляхом зосередження уваги не на локальних функціях, а на бізнес-процесах, тобто інтегрованих функціях [1].

Це потребує ретельного використання наукового апарату на базі системного підходу, який включає теоретичне вивчення та практичне використання системно-елементного (системно-комплексного) аспекту, під яким будемо розуміти в даному дослідженні виявлення елементів – складових регіональної економічної системи. Даний підхід включає такі складові, як: речові компоненти (ресурси, засоби виробництва, предмети споживання), процеси (економічно-соціальні, регіональні, управлінські) та ідеї (інноваційні, управлінські та інші технології, які підвищують якість життя населення регіону та країни в цілому). Отже, у подальших дослідженнях ми будемо використовувати вищезначений підхід для управління ланцюгами ресурсного забезпечення регіональних товарних ринків, який охоплює багато сфер підприємницької діяльності та буде розвиватися на основі довгострокових планів, погоджених з планами розвитку регіону.

Сутність поняття організаційно-економічного механізму господарювання, його структуру та формування розглядали багато авторів, зокрема: М. Грецак [2], А. Садеков [3], М. Денисенко [4], Ю. Осипов [5], П. Саблук [6]. Питаннями управління ланцюгами постачань займалися такі науковці, як: Є. Крикавський [7], А. Гаджинський [8], С. Гаркавенко [9], А. Ларіна [10], О. Мороз [11], О. Новоселов [12], І. Пузанова [13], Д. Іванов [14], Дж. Шапіро [15], І. Коблянська [16], Л. Ковальська [17; 18], З. Герасимчук [18] та ін. Однак вимоги сьогодення та управління соціально-економічним розвитком регіонів потребують розробок теоретичних і прикладних основ формування ланцюгів ресурсного забезпечення регіональних товарних ринків на засадах саморозвитку та самозабезпечення території.

Метою статті є обґрунтування етапів побудови організаційно-економічного механізму формування

ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону.

Завданнями статті є:

- ✦ обґрунтувати основи формування ланцюгів ресурсного забезпечення регіональних товарних ринків;
- ✦ запропонувати методичний підхід до визначення етапів побудови даного механізму;
- ✦ побудувати структурно-логічну схему організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону.

Отже, враховуючі специфічні умови формування ланцюгів ресурсного забезпечення та співробітництво в рамках декількох регіонів щодо більш ефективного управління цими ланцюгами вважаємо за необхідне подальші наукові розробки здійснити з позиції побудови організаційно-економічного механізму управління ланцюгами ресурсного забезпечення саморозвитку регіону.

Відповідно до поставленої мети та завдань даного дослідження організаційно-економічний механізм формування ланцюгів ресурсного забезпечення регіональних товарних ринків, на думку автора, доцільно будувати на основі об'єктно-суб'єктного підходу, який передбачає дві складові: економічну та організаційну.

Економічна складова – це економічний механізм як механізм розподілу ресурсів, формування ринкових цін, взаємодії суб'єктів логістичних ланцюгів на регіональних товарних ринках щодо обсягу виробництва та продажу товарів. Його призначенням є управління ресурсами з метою формування ланцюгів ресурсного забезпечення – це організаційний механізм як гнучка координація суб'єктів ланцюгів ресурсного забезпечення на регіональних товарних ринках, умовою якої є спрямування на досягнення головної мети – саморозвитку та самозабезпечення регіонів.

Об'єктна складова механізму являє собою ресурси, технології, заходи та відносини, які підлягають формуванню та управлінню. Під *суб'єктами* даного механізму будемо розуміти учасників (суб'єктів) ланцюга ресурсного забезпечення регіонального товарного ринку (суб'єкти ринку, органи влади, споживачі), які вступають у відповідні взаємовідносини щодо формування та просування ресурсних і товарних потоків у регіональному та міжрегіональному розрізах.

Так, під *організаційно-економічним механізмом формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону* будемо розуміти сукупність економічних інструментів, важелів, методів та структурної композиції механізму з урахуванням просторового вектора архітектури ланцюгів, які за умови ефектної будови та функціонування повинні сприяти, з одного боку, розширеному відтворенню ресурсів та товарів на ринку, а з іншого – самозабезпеченню та саморозвитку регіонів.

Наукове обґрунтування теоретичних і прикладних положень організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону, що було розроблено в попередніх дослідженнях, дозволяє запропонувати концептуальну схему цього механізму, яка передбачає п'ять етапів (рис. 1).

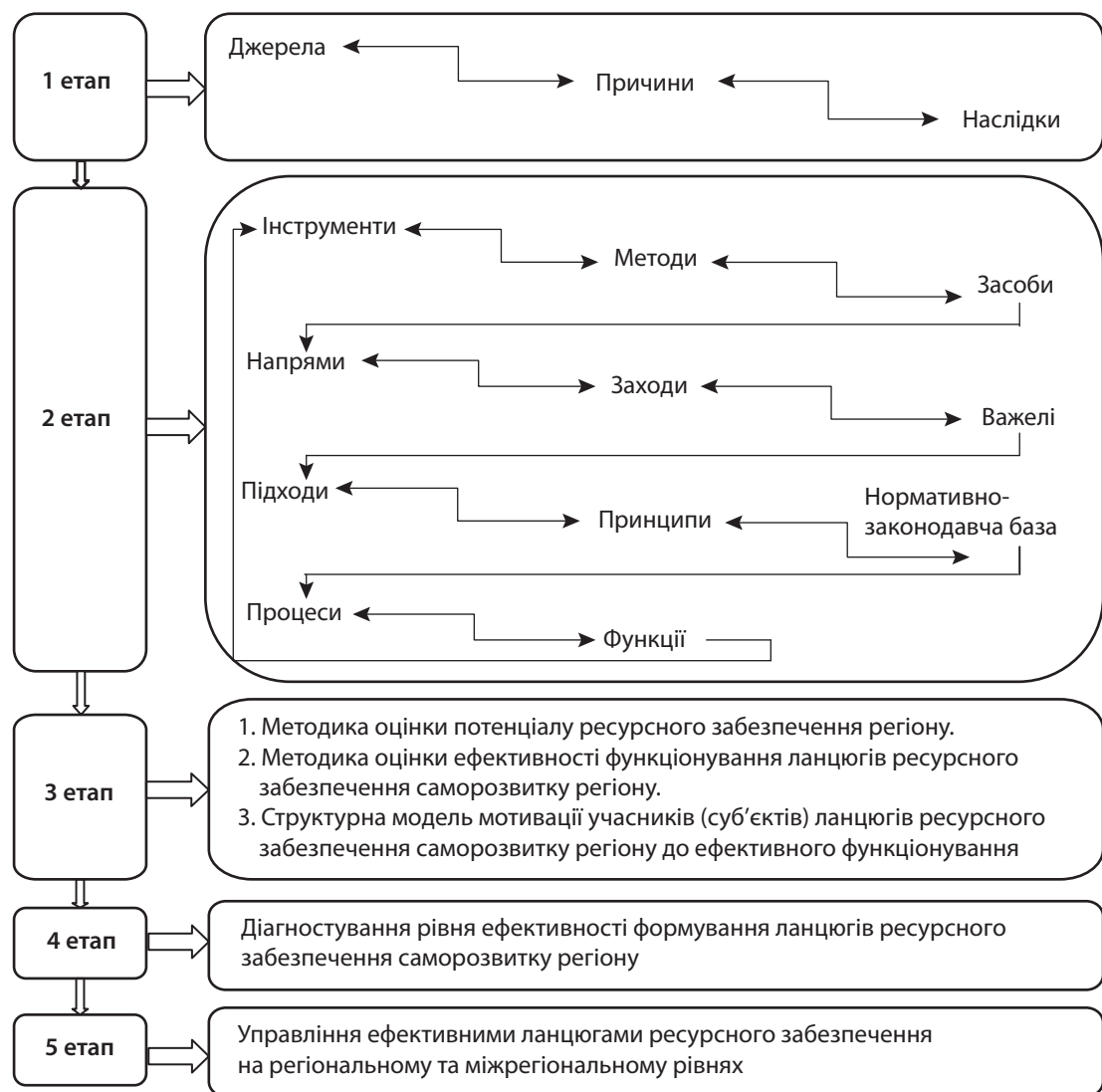
Етап 1 – Розпізнавання категорій «Організаційно-економічний механізм формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону». Передбачає визначення передумов необхідності дослідження процесу побудови організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення регіональних товарних ринків. Реалізацію завдань даного етапу доцільно здійснювати за такими напрямками, як: джерела, причини, наслідки.

Етап 2 – Вибір інструментарію побудови організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення самозабезпечення

регіону. На даному етапі визначаються основні інструменти, методи, засоби, напрями, заходи, важелі, форми, принципи, закони, правила та прийоми, які передбачають інформаційну підтримку супроводження. Упровадження всіх або декількох складових обумовлюється необхідністю формування ланцюгів ресурсного забезпечення в рамках як одного регіону, так і міжрегіонального співробітництва.

При цьому вивчаються процеси самозабезпечення та саморозвитку регіону ресурсами та товарами, а також існуючі або потенційні можливості регіону для забезпечення загальнонаціонального розвитку.

Етап 3 – Системоутворюючі складові організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону та методичне забезпечення його ефективності. Реалізація даного етапу забезпечує формування ресурсної інфраструктури регіону на основі розробки методичних підходів до оцінки потенціалу ресурсного

Рис. 1. Етапи побудови організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону

Джерело: авторська розробка.

забезпечення на регіональному рівні та оцінки ефективності функціонування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону, розробки структурної моделі мотивації учасників (суб'єктів) ланцюгів ресурсного забезпечення регіонального товарного ринку до ефективного функціонування.

Ресурсна інфраструктура регіону – мережа об'єктів, які сприяють залученню різних груп суб'єктів господарювання та ресурсного забезпечення, що відповідає напрямку соціально-економічного розвитку регіонів України.

На шляху розвитку ресурсної інфраструктури товарних ринків регіону існує ряд таких перешкод та ризиків, як:

- ✦ невиконання (не в повному обсязі, невчасно) фінансово-кредитних зобов'язань;
- ✦ несвоєчасність надходження або відсутність інформаційної бази щодо попиту, пропозиції, умов постачань, транспортно-логістичних операцій, цін на ресурси та товари для виробників, споживачів, посередників;
- ✦ низька ефективність організації оптово-посередницьких підприємств (оптових ринків, спеціалізованих складів);
- ✦ велика кількість учасників (посередників) у формуванні ланцюгів ресурсного забезпечення;
- ✦ велика вартість транспортних послуг, тарифів;
- ✦ незадовільний сервіс у сфері транспортно-логістичних та експедиторських послуг;
- ✦ низька культура надання послуг щодо обслуговування споживачів – як оптових, мікро-роздрібних, так і кінцевих.

Основною причиною гальмування розвитку ресурсної інфраструктури в Україні є відсутність координації елементів регіональної інфраструктури, яка виникає у процесі стихійного або нерегульованого процесу розвитку ринкових форм інфраструктури в регіоні. Це не дозволяє розвиватись оптовим ринкам.

Методики оцінки потенціалу ресурсного забезпечення регіону та ефективності функціонування цих ланцюгів базуються на розрахунку узагальненого інтегрального індексу рівня потенціалу регіонального забезпечення саморозвитку регіону або ефективності функціонування ланцюгів ресурсного забезпечення на регіональному рівні, групових і часткових інтегральних індексів, що характеризують його певні аспекти.

Розробка методик побудови структурної моделі мотивації учасників (суб'єктів) ланцюгів ресурсного забезпечення регіонального товарного ринку до ефективного функціонування передбачає чотири кроки [19]:

- ✦ *крок 1* – розв'язання проблеми ідентифікації учасників (суб'єктів) ланцюгів ресурсного забезпечення товарного ринку до ефективного функціонування на регіональному рівні;

- ✦ *крок 2* – класифікація факторів, що впливають на мотивацію учасників (суб'єктів) ланцюгів ресурсного забезпечення товарного ринку до ефективного функціонування на регіональному рівні;

- ✦ *крок 3* – методика побудови моделі мотивації учасників (суб'єктів) ланцюгів ресурсного забезпечення регіонального товарного ринку до ефективного функціонування;

- ✦ *крок 4* – оцінка рівня мотивації учасників (суб'єктів) ланцюгів ресурсного забезпечення регіонального товарного ринку до ефективного функціонування.

Етап 4 – Діагностування рівня ефективності формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону. Дана діагностика здійснюється на основі методичного забезпечення, запропонованого в межах третього етапу, та дозволяє виявити ресурсно-виробничі та логістично-інфраструктурні особливості регіону з погляду самозабезпечення та саморозвитку.

На даному етапі під діагностикою розуміємо процес оцінки та аналізу об'єкта дослідження на основі обґрунтованої інформаційної бази показників формування ефективних логістичних ланцюгів та оцінки потенціалу ресурсного забезпечення саморозвитку регіону.

Метою даного етапу є отримання загальної оцінки потенційних можливостей регіонів при формуванні ланцюгів ресурсного та товарного забезпечення. Крім того, можливою стає розробка мотиваційних чинників (мотивів та стимулів) для всіх учасників процесу (суб'єктів господарювання, наукових установ, логістично-транспортних фірм, регіональних органів влади, інвесторів, тощо).

Етап 5 – Управління ефективними ланцюгами ресурсного забезпечення на регіональному та міжрегіональному рівнях. На даному етапі розробляються управлінські заходи з підвищення ефективності ланцюгів ресурсного забезпечення на регіональному та міжрегіональному рівнях, які є складовою стратегії саморозвитку регіону (створення та відновлення ресурсів, сировини, товарів, оптимізації товароруку).

На підставі вищезазначеного автором запропоновано структурно-логічну схему комплексного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону (рис. 2), основними елементами якої є:

- ✦ мета;
- ✦ суб'єкт та об'єкт формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону;
- ✦ основні складові комплексного механізму: економічна, організаційна, інституціональна та соціальна;
- ✦ пріоритетні важелі, стимули та заходи в розрізі вищезазначених складових;

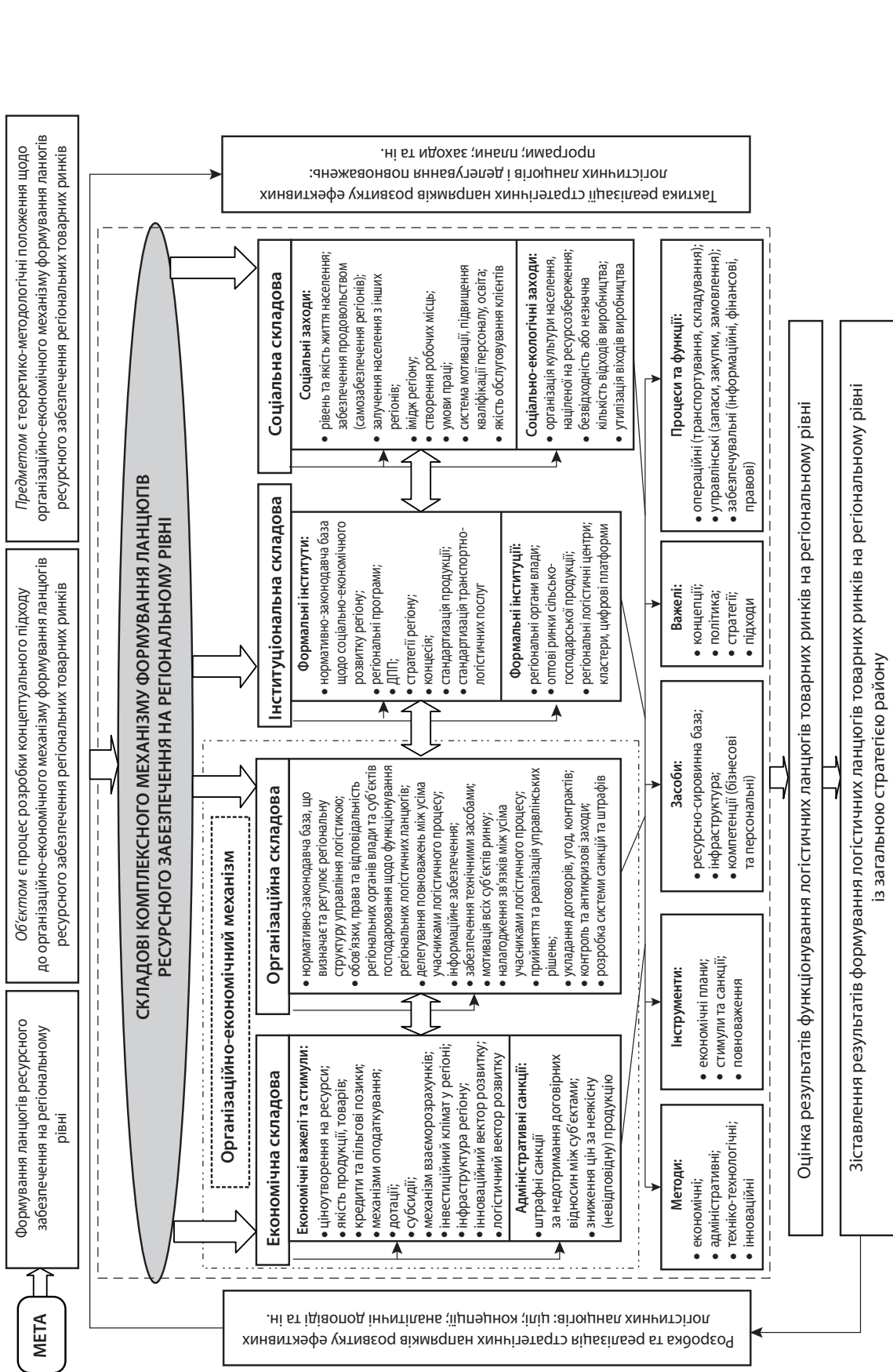

Рис. 2. Структурно-логічна схема комплексного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону

Джерело: авторська розробка.

- ✦ методи, інструменти, засоби, процеси та функції, які характеризують певну складову механізму;
- ✦ оцінка результатів формування ланцюгів ресурсного забезпечення на регіональному рівні;
- ✦ зіставлення результатів формування ланцюгів ресурсного забезпечення на регіональному рівні зі стратегією соціально-економічного розвитку регіону;
- ✦ розробка та реалізація стратегічних напрямків розвитку ефективних ланцюгів ресурсного забезпечення регіональних товарних ринків: стратегія, тактика та делегування повноважень учасників (суб'єктів) цього ланцюга.

Дана структурно-логічна схема організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону показує взаємозв'язки між його складовими (економічною, організаційною, інституціональною та соціальною), що дозволяє більш повно врахувати інтереси всіх суб'єктів регіону та сформулювати стратегічні напрямки розвитку ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону та економіко-соціальної стратегії загалом на основі моделі «Регіональні органи влади – наука – бізнес».

У цій схемі також наголошується на необхідності розробки тактики реалізації стратегічних напрямків розвитку ланцюгів ресурсного забезпечення регіону та делегування повноважень між суб'єктами (учасниками) регіонального відтворювального процесу у вигляді регіональних програм, планів, заходів та ін.

ВИСНОВКИ

У статті розроблено та науково обґрунтовано теоретичні та прикладні положення формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону.

У дослідженні наведено структуру організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону, в якій визначено економічну та організаційну складові. Сам механізм побудовано з погляду об'єктно-суб'єктної складової, яка включає такий науковий підхід, як системний, і його системно-комплексний аспект.

У ході дослідження запропоновано та описано етапи побудови організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону. Побудовано структурно-логічну схему організаційно-економічного механізму формування ланцюгів ресурсного забезпечення саморозвитку регіону за моделлю «Регіональні органи влади – наука – бізнес», що дозволяє формувати національний дохід країни в цілому, досягти рівня самозабезпечення та саморозвитку регіону з метою підвищення рівня життя населення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Окландер М. А. Логістична система підприємства : монографія. Одеса : Астропринт, 2004. 312 с.
2. Грещак М. Г. Внутрішній економічний механізм підприємства : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2001. 228 с.
3. Садеков А. А. Управление предприятием в условиях кризиса : монография. Донецк, 2006. 178 с.
4. Денисенко М. П. Економіка підприємства: пошук шляхів розвитку : посіб. Київ : МАУП, 2002. 80 с.
5. Осипов Ю. М. Основы теории хозяйственного механизма. М. : Издательство МГУ, 1994. 368 с.
6. Саблук П. Т. Економічний механізм АПК у ринковій системі господарювання. *Економіка АПК*. 2007. № 2. С. 3–10.
7. Крикавський Є. В., Наконечна Т. В. Від холодної логістики до ланцюгів холодних поставок. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Логістика». 2016. № 846. С. 79–84. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/34842/1/15_79-84.pdf
8. Гаджинский А. М. Логистика : учебник. М. : Дашков и К°, 2003. 408 с.
9. Гаркавенко С. С. Маркетинг : підручник. Київ : Лібра, 2002. 705 с.
10. Ларіна Р. Р. Формування та забезпечення надійності регіональних логістичних систем : монографія. Донецьк : Норд-Прес, 2005. 284 с.
11. Мороз О. Д. Об'єкт, предмет та принципи регіональної логістики. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Логістика». 2010. № 669. С. 75–84. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/7740/1/11.pdf>
12. Новоселов А. С. Теория региональных рынков : учебник. Ростов н/Д. : Феникс ; Новосибирск : Сибирское соглашение, 2002. 448 с.
13. Пузанова И. А. Интегрированное планирование цепей поставок / под ред. Б. А. Аникина. М. : Юрайт, 2014. 320 с.
14. Иванов Д. А. Управление цепями поставок. СПб. : Изд-во Политехнического университета, 2009. 660 с.
15. Шапиро Дж. Моделирование цепи поставок / пер. с англ. под ред. В. С. Лукинського. СПб. : Питер, 2006. 720 с.
16. Коблянська І. І. Реалізація інтегративних властивостей соціально-економічних систем з використанням логістичного підходу в управлінні // *Технології XXI сторіччя : збірник тез за матеріалами 25-ої міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 15–20 вересня 2019 р.)*. Суми : СНАУ, 2019. Ч. 2. С. 55–58.
17. Ковальська Л. Л., Циганюк В. І. Логістичний менеджмент на підприємстві: особливості та напрями удосконалення. *Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент»*. 2013. Вип. 10. С. 87–97.
18. Герасимчук З. В., Ковальська Л. Л., Хвищун Н. В., Мороз О. Д. Регіональні логістичні системи: теорія і практика : монографія. Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2011. 264 с.
19. Уманець Т. В., Шаталова Л. С. Економічна самодостатність регіонів України: теоретичні основи, механізм забезпечення, оцінка : монографія. Одеса : Інтерпринт, 2015. 260 с.

REFERENCES

- Denysenko, M. P. *Ekonomika pidpriemstva: poshuk shliakhiv rozvytku* [Enterprise Economics: Finding Ways of Development]. Kyiv: MAUP, 2002.
- Gadzhinskiy, A. M. *Logistika* [Logistics]. Moscow: Dashkov i Ko, 2003.
- Harkavenko, S. S. *Marketynh* [Marketing]. Kyiv: Libra, 2002.
- Herasymchuk, Z. V. et al. *Rehionalni lohistrychni systemy: teoriia i praktyka* [Regional Logistics Systems: Theory and Practice]. Lutsk: RVV LNTU, 2011.
- Hreshchak, M. H. *Vnutrishnii ekonomichnyi mekhanizm pidpriemstva* [Internal Economic Mechanism of the Enterprise]. Kyiv: KNEU, 2001.
- Ivanov, D. A. *Upravleniye tsepyami postavok* [Supply Chain Management]. St. Petersburg: Izd-vo Politekhnikeskogo universiteta, 2009.
- Koblianska, I. I. "Realizatsiia intehratyvnykh vlastyvosti sotsialno-ekonomichnykh system z vykorystanniam lohistrychnoho pidkhodu v upravlinni" [Implementation of Integrative Properties of Socio-economic Systems Using a Logistical Approach to Management]. *Tekhnolohii XXI storichchia*, part 2. Sumy: SNAU, 2019. 55-58.
- Kovalska, L. L., and Tsyhaniuk, V. I. "Lohistrychni menedzhment na pidpriemstvi: osoblyvosti ta napriamy udoskonalennia" [Logistics Management in the Enterprise: Features and Areas of Improvement]. *Ekonomichni nauky. Seriiia «ekonomika ta menedzhment»*, no. 10 (2013): 87-97.
- Krykavskiy, Ye. V., and Nakonechna, T. V. "Vid kholodnoi lohistryky do lantsiuhiv kholodnykh postavok" [From Cold Logistics to Cold Supply Chains]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha»*. Seriiia «Lohistryka». 2016. http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/34842/1/15_79-84.pdf
- Larina, R. R. *Formuvannia ta zabezpechennia nadiinosti rehionalnykh lohistrychnykh system* [Formation and Ensuring the Reliability of Regional Logistics Systems]. Donetsk: Nord-Pres, 2005.
- Moroz, O. D. "Obiekt, predmet ta pryntsyipy rehionalnoi lohistryky" [Object, Subject and Principles of Regional Logistics]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha»*. Seriiia «Lohistryka». 2010. <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/7740/1/11.pdf>
- Novoselov, A. S. *Teoriya regionalnykh rynkov* [The Theory of Regional Markets]. Rostov n/D.: Feniks ; Novosibirsk : Sibirskoye soglasheniye, 2002.
- Oklander, M. A. *Lohistrychna sistema pidpriemstva* [Logistics System of the Enterprise]. Odesa: Astroprint, 2004.
- Osipov, Yu. M. *Osnovy teorii khozyaystvennogo mekhanizma* [Foundations of the Theory of the Economic Mechanism]. Moscow: Izd-vo MGU, 1994.
- Puzanova, I. A. *Integrirovannoye planirovaniye tsepey postavok* [Integrated Supply Chain Planning]. Moscow: Yurayt, 2014.
- Sabluk, P. T. "Ekonomichnyi mekhanizm APK u rynkovii systemi hospodariuvannia" [Economic Mechanism of Agro-industrial Complex in the Market Management System]. *Ekonomika APK*, no. 2 (2007): 3-10.
- Sadekov, A. A. *Upravleniye predpriyatiyem v usloviyakh krizisa* [Enterprise Management in a Crisis]. Donetsk, 2006.
- Shapiro, Dzh. *Modelirovaniye tsepi postavok* [Supply Chain Modeling]. St. Petersburg: Piter, 2006.
- Umanets, T. V., and Shatalova, L. S. *Ekonomichna samodostatnist rehioniv Ukrainy: teoretychni osnovy, mekhanizm zabezpechennia, otsinka* [Economic Self-sufficiency of the Regions of Ukraine: Theoretical Foundations, Support Mechanism, Assessment]. Odesa: Interprint, 2015.